

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.81

(Prot. Nr.49, 3.§)

2010. gada 11.novembrī

Par lietas neierosināšanu

Par SIA „Lattelecom Technology” un SIA „Lattelecom” 18.10.2010. iesniegumu Nr.22425

Konkurences padome 20.10.2010. saņēma SIA „Lattelecom” un SIA „Lattelecom Technology” 18.10.2010. iesniegumu Nr.22425 (turpmāk tekstā Iesniegums).

Iesniegumā SIA „Lattelecom” un SIA „Lattelecom Technology” norādīja uz LR Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk tekstā – VRAA) organizēto publisko iepirkumu Nr.VRAA/2010/40/ERAF/AK „Datu centra pakalpojumi” (turpmāk tekstā – Iepirkums), kura ietvaros VAS „Latvijas Valsts Radio un televīzijas centrs” (turpmāk tekstā – LVRTC) iesniedza piedāvājumu ar viszemāko cenu (69 281,28 Ls), kas ir trīsreiz mazāka par Iepirkuma ietvaros iesniegto dārgāko piedāvājumu (247 884,00 Ls). Ņemot vērā minēto, Iesniedzēji uzskata, ka Iepirkuma ietvaros iesniegtā LVRTC piedāvājumā norādītā datu centra pakalpojumu cena nevar būt uz objektīvām un pārskatāmām LVRTC izmaksām balstīta, un attiecīgās LVRTC izmaksas, sniedzot datu centra pakalpojumu VRAA, tiktu kompensētas no ieņēmumiem no citu pakalpojumu sniegšanas.

Saskaņā ar Iesniegumā norādīto LVRTC ļaunprātīgi izmanto tās dominējošo stāvokli, sedzot datu centru pakalpojumu izmaksas no televīzijas programmu zemes apraides ciparformātā infrastruktūras nodrošināšanas pakalpojuma ieņēmumiem, kur LVRTC ir faktiskais monopols.

Tādējādi Iesniedzēji uzskata, ka LVRTC darbībā ir saskatāms Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā ietvertā aizlieguma pārkāpums.

„Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” ir valsts akciju sabiedrība, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003011203, tās juridiskā adrese ir Ērgļu iela 7, Rīga.

„Lattelecom” ir sabiedrība ar ierobežoto atbildību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003052786, tās juridiskā adrese ir Dzirnau iela 105, Rīga.

„Lattelecom Technology” ir sabiedrība ar ierobežoto atbildību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003052786, tās juridiskā adrese ir Dzirnau iela 105, Rīga.

SIA „Lattelecom” ir 100% SIA „Lattelecom Technology” kapitāla daļu īpašnieks. Līdz ar to SIA „Lattelecom” un SIA „Lattelecom Technology” ir uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

Izvērtējot Iesniegumā minēto, kā arī papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu „konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu „konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”, un saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu „konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”.

Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 13.panta pirmajai, otrajai un ceturtajai daļai LVRTC nodrošina to elektronisko plašsaziņas līdzekļu radio programmu izplatīšanu analogajā formātā, kuriem nav savu tehnisko izplatīšanas līdzekļu; LVRTC nodrošina sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programmu izplatīšanu valsts teritorijā analogajā formātā; LVRTC nodrošina savu infrastruktūru šā likuma 72.pantā noteiktajam komersantam (šobrīd SIA “Lattelecom”) elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu zemes apraidei ciparformātā.

LVRTC ir elektronisko sakaru komersants, kas saņēmis Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izsniegto elektronisko sakaru komersanta reģistrācijas apliecību Nr.S10301. LVRTC kā elektronisko sakaru komersants sniedz sekojošus pakalpojumus: radiokomunikāciju pakalpojumi, datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, interneta piekļuves pakalpojumi.

LVRTC 2009.gada 31.maijā pārņēma no VAS “Latvijas Pasts” sertifikācijas pakalpojumu sniegšanas darbības virzienu, un šobrīd LVRTC nodrošina sertifikācijas pakalpojumu sniegšanu un uzturēšanu.

1.1. Infrastruktūras iznomāšanas pakalpojums

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 17.februāra rīkojuma Nr.115 „Par elektronisko sakaru komersanta apstiprināšanu televīzijas programmu zemes apraidei ciparformātā” 4.3.punktu SIA „Lattelecom” tika uzlikts pienākums nodibināt tiesiskās attiecības ar LVRTC par tā infrastruktūras izmantošanu televīzijas programmu zemes apraidei ciparformātā līdz 2013.gada 31.decembrim saskaņā ar Radio un televīzijas likumu (tagad – Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums).

2009.gada 30.martā starp SIA „Lattelecom” un LVRTC tika noslēgts līgums Nr.14/8-36 „Par infrastruktūras izmantošanu televīzijas programmu zemes raidīšanas ciparformātā nodrošināšanai” (turpmāk tekstā – Līgums). Saskaņā ar Līguma 3.1.punktu (*).

Ņemot vērā normatīvajos aktos nostiprināto SIA „Lattelecom” pienākumu nodibināt tiesiskās attiecības ar LVRTC par tā infrastruktūras izmantošanu televīzijas programmu zemes apraidei ciparformātā, kā arī no tā izrietošo LVRTC pienākumu nodrošināt savas infrastruktūras pieejamību SIA „Lattelecom”, Konkurences padome secina, ka konkrētās preces tirgus šīs lietas ietvaros ir LVRTC infrastruktūras, kas ir nepieciešama virszemes ciparu televīzijas apraidei, nodrošināšanas (iznomāšanas) tirgus. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas Republikas teritorija.

1.2. Datu centra pakalpojumi

Saskaņā ar Iesniegumā minēto gan SIA „Lattelecom Technology”, gan LVRTC sniedz datu centra pakalpojumus. Pamatojoties uz publiski pieejamo informāciju, secināms, ka datu centra pakalpojumus sniedz tirgus dalībnieki – elektronisko pakalpojumu sniedzēji, kuru skaits ir pietiekami liels Latvijas tirgū, piemēram, SIA „Telia Latvija”, SIA „LATNET Serviss”, SIA „Altnet”, SIA „IZZIT”, SIA „Datorcentrs”, SIA „Millenium IT” u.c.

Datu centrs ir ugunsdroša un aizsargāta telpa ar noteiktu mikroklimatu un nepārtrauktu elektroapgādi. Tajā tiek glabāta un darbināta uzņēmuma informācijas sistēma. Šai informācijas sistēmai klienti vai uzņēmuma darbinieki pieslēdzas attālināti, izmantojot telekomunikāciju sakaru kanālus vai internetu¹.

Apkopojot publiski pieejamo informāciju par datu centra pakalpojumiem, ko piedāvā dažādi elektronisko sakaru komersanti, secināms, ka datu centrs ir tehnisko, informācijas sistēmu un cilvēku resursu kopums, ar kura palīdzību ir iespējams risināt dažādus IT jomas uzdevumus². Datu centra pakalpojums var ietvert sevī klienta aparatūras (servera) izvietojuma pakalpojuma sniedzēja datu centra telpās, nodrošinot elektroenerģijas barošanu, kondicionēšanas iekārtas, klienta aparatūras pieslēgšanu internetam (vietējam, starptautiskam)³. Datu centra pakalpojumā var būt iekļauts arī serveru nomas pakalpojums, datu glabātavas pakalpojums, sistēmu administrēšanas pakalpojums, virtuālā servera nodrošināšanas pakalpojums, WEB resursu izvietojuma pakalpojums, IT palīdzības dienesta pakalpojumi⁴. Līdz ar to Konkurences padome secina, ka datu centra pakalpojums ir pakalpojumu kopums, kas ir nepieciešams konkrētam klientam atbilstoši individuālām vajadzībām. Vienlaicīgi Konkurences padome secina, ka datu centra pakalpojumi ir cieši saistīti ar telpu iznomāšanas pakalpojumiem.

Iepirkuma ietvaros pasūtītājam – VRAA – bija nepieciešami šādi datu centra pakalpojumi: pasūtītāja rīcībā esošo statņu izvietojuma datu centrā (nodrošinot telpu fizisko drošību), interneta pieslēgums, elektroenerģijas pieslēgums.

Konkurences padome secina, ka konkrētās preces tirgus šīs lietas ietvaros ir datu centra pakalpojumu tirgus.

Ņemot vērā to, ka konkurences apstākļi datu centra pakalpojumu tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem Latvijas Republikas teritorijā, secināms, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas Republika.

1.3. Ņemot vērā minēto, secināms, ka konkrētie tirgi šīs lietas ietvaros ir šādi:

- **LVRTC infrastruktūras, kas ir nepieciešama virszemes ciparu televīzijas apraidei, nodrošināšanas (iznomāšanas) tirgus Latvijas Republikā;**
- **Datu centra pakalpojuma tirgus Latvijas Republikā.**

¹ www.datucentri.lv

² <http://www.dc.lv/datu-centrs/>

³ www.telia.lv

⁴ www.datucentri.lv

2. LVRTC dominējošais stāvoklis

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu „*dominējošais stāvoklis – tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem*”.

Saskaņā ar Iesniegumā minēto SIA „Lattelecom” ir normatīvi noteikts pienākums izmantot LVRTC infrastruktūru televīzijas programmu zemes apraides ciparformātā nodrošināšanā un tādējādi SIA „Lattelecom” nav iespējas brīvi izvēlēties infrastruktūras piegādātāju. Līdz ar to Iesniedzēja ieskatā LVRTC darbība, nodrošinot infrastruktūras pakalpojumu, ir saskatāmas dominējošā stāvokļa pazīmes atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 1.punktam. SIA „Lattelecom” uzskata, ka, nodrošinot SIA „Lattelecom” infrastruktūras pakalpojumu, LVRTC ir iespēja vismaz daļēji darboties neatkarīgi no SIA „Lattelecom” kā LVRTC klienta, jo SIA „Lattelecom” ir tiesiski ierobežotas iespējas izvēlēties citu infrastruktūras piegādātāju. Attiecībā par datu centra pakalpojuma tirgu Latvijas Republikā Konkurences padomei ir pamats uzskatīt, ka LVRTC neatrodas dominējošajā stāvoklī šajā konkrētajā tirgū.

Iesniedzējs uzskata, ka LVRTC ir iespēja (t.sk. Iepirkuma ietvaros) piedāvāt savus pakalpojumus par zemākām cenām, kompensējot izdevumus no ieņēmumiem tirgos, kur LVRTC ir dominējošais stāvoklis (t.sk. infrastruktūras nodrošināšanas (iznomāšanas) tirgū), tādējādi pārkāpjot Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktu.

Nemot vērā SIA „Lattelecom” normatīvajos aktos uzlikto pienākumu izmantot tieši LVRTC infrastruktūru televīzijas programmu zemes apraides ciparformātā nodrošināšanai, Konkurences padome secina, ka LVRTC ir dominējošais stāvoklis savas infrastruktūras, kas ir nepieciešama virszemes ciparu televīzijas apraidei, nodrošināšanas (iznomāšanas) tirgū.

Vienlaikus norādāms, ka infrastruktūras, kas nepieciešama virszemes televīzijas ciparu televīzijas apraide, nodrošināšanas (iznomāšanas) tirgus nav saistīts ar datu centra pakalpojumu tirgu.

3. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums LVRTC darbībās

Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktu „*Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā: (..)netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana (..)*”.

Iesniedzēji uzskata, ka pakalpojumu „dempings” un pakalpojumu šķērssubsidēšana – to segšana no ieņēmumiem no citiem pakalpojumu tirgiem, kuros pakalpojuma sniedzējs atrodas dominējošā stāvoklī, uzskatāma par rīcību, kas kvalificējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

3.1. Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju LVRTC datu centra pakalpojumā ietilpst serveru izvietošana un vietas noma, serveru iznomāšana un uzturēšana, virtuālo serveru noma, mājas lapas izvietošana un uzturēšana, elektroniskā pasta nodrošināšana, domēnu vārdu reģistrēšana, datu rezerves kopēšana.

3.2. Saskaņā ar LVRTC sniegto informāciju LVRTC sniedz datu centra pakalpojumu (*) klientam, puse no kuriem ir publisko tiesību subjekti. LVRTC ieņēmumi no publisko tiesību subjektiem mēnesī veido (*) (bez PVN)⁵, t.i. gadā – (*) (bez PVN). Savukārt ieņēmumi no privāttiesību subjektiem mēnesī veido (*) (bez PVN), t.i. gadā - ~ (*) (bez PVN). LVRTC kopējie ieņēmumi no datu centra pakalpojuma sniegšanas gadā veido ~ (*) (bez PVN). Pamatojoties uz LVRTC sniegto informāciju, vidējais peļņas procents, sniedzot datu centra pakalpojumu, ir (*).

Jāuzsver, ka, pamatojoties uz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2010.gada 27.augusta lēmumu Nr. 6-12/106965, Nr. 6-12/106970, ar kuru nolemts reģistrēt VAS „Valsts informācijas tīkla aģentūra” (turpmāk tekstā – VITA) un LVRTC reorganizāciju, LVRTC ir VITA saistību un tiesību pārņēmējs. LVRTC norādīja, ka VITA apstiprinātie tarifi uz datu centra pakalpojumu ir spēkā un saistoši LVRTC.

Ievērojot LVRTC 2008. un 2009.gada pārskatu datus, LVRTC neto apgrozījums 2009.gadā bija 7 040 795 Ls, savukārt 2008.gadā – 6 991 302 Ls⁶. Līdz ar to ieņēmumi no datu centra pakalpojumi veido (*) no kopējā LVRTC apgrozījuma.

3.3. Atbilstoši tiesu praksei dominējošā stāvoklī esošs tirgus dalībnieks ļaunprātīgi to izmanto, ja tas t.sk. uzsāk ilgstošu un sistemātisku cenu samazināšanu (cenu karu) nolūkā izstumt konkurentus no konkrētā tirgus. Gadījumā, ja dominējošā stāvoklī esošs tirgus dalībnieks pakalpojumu sniedz par cenām, kas ir mazākas par vidējām mainīgajām izmaksām, uzskatāms, ka tas ļaunprātīgi izmanto savu dominējošo stāvokli. Savukārt, ja noteiktās cenas ir lielākas par vidējām mainīgajām izmaksām, bet mazākas par vidējām kopējām izmaksām, tirgus dalībnieka rīcība, nosakot šādas cenas, uzskatāma par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu tikai, ja tas darīts ar mērķi „izslēgt” konkurentu.

Konkurences padome norāda, ka, lai pierādītu Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktu, piemērojot netaisnīgi zemas cenas uz pakalpojumiem, ir jākonstatē arī tirgus dalībnieka ilgstoša un sistemātiska rīcība. Iesniegumā tika minēts tikai viens publiskais iepirkums, kurā, pēc Iesniedzēja ieskata, LVRTC darbībā ir konstatējama aizliegta rīcība, kas nav pietiekams pārkāpuma konstatēšanai. Arī balstoties uz Iepirkuma uzraudzības biroja mājas lapā ietverto informāciju, secināms, ka LVRTC reti piedalās publiskajos iepirkumos. Līdz ar to Konkurences padome norāda, ka nevar konstatēt LVRTC ilgstošu un sistemātisku rīcību, piemērojot netaisnīgi zemas cenas uz pakalpojumiem publisko iepirkumu ietvaros.

Pamatojoties uz Konkurences padomē iesniegto datu centra pašizmaksas aprēķinu (izmaksu prognozi) Iepirkuma ietvaros, secināms, ka LVRTC cenas uz pakalpojumiem pārsniedz izmaksas par vidēji (*), savukārt peļņa no Iepirkuma ir mazāka par 10% ((*)).

Ņemot vērā to, ka datu centra pakalpojuma sniegšana nav LVRTC pamatdarbība, Konkurences padome uzskata, ka zemākas cenas nekā konkurentam noteikšana nevar tikt uzskatīta par pārkāpumu liecinošu apstākli, jo īpaši, ņemot vērā faktu, ka LVRTC veidojas peļņa no minētā pakalpojuma sniegšanas. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka LVRTC rīcībā Iepirkuma ietvaros ir konstatējama dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Attiecīgi, ņemot vērā to, ka LVRTC, nodrošinot datu centra pakalpojumu, ar piedāvāto cenu spēj segt ar pakalpojumu saistītās izmaksas un gūst saprātīgu peļņu, nav pamata konstatēt šķērssubsidēšanas faktu LVRTC rīcībā.

⁵ (*).

⁶ http://www.lvrtc.lv/files/finrez/parskats_2009.pdf - LVRTC gada pārskats.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka pie pastāvošajiem apstākļiem nav pamata lietas ierosināšanai par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpumu.

Līdz ar to, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 13.panta pirmās daļas 4.punktu, 23.panta trešo daļu un ceturto prim daļu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz SIA „Lattelecom” un SIA „Lattelecom Technology” 18.10.2010. iesnieguma Nr.22425 pamata par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” darbībā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) - Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme